

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 czerwca 2019 r. – Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. II Inspektorat w Ł. stwierdził, że P. B. jako pracownik u płatnika składek (...) S.C. I. B., A. B. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 25 października 2018 r.

W uzasadnieniu decyzji ZUS podniósł, że z dokumentów zaewidencjonowanych w systemie informatycznym ZUS wynika, że płatnik składek (...) S.C. I. B. A. B. zgłosił P. B. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych jako pracownika od 25 października 2018 r.

Płatnik składek w dokumencie – zaświadczenie płatnika składek ZUS Z-3 wykazał dla P. B. wynagrodzenie za pracę za pełen miesiąc w kwocie 6.500 zł (stałego wynagrodzenia zasadniczego).

Od dnia 18.01.2019 r. ubezpieczona stała się niezdolna do pracy z powodu choroby. Okres niezdolności do pracy z powodu choroby płatnik składek wykazał w dokumentach (...) (tj. w imiennych raportach miesięcznych o wypłaconych świadczeniach i przerwach w opłacaniu składek) oraz w zaświadczeniu płatnika składek ZUS Z-3. Płatnik w dokumentacji wykazał okres od 18.01.2019 r. do 2.02.2019 r., od 6.02.2019 r. do 23.02.2019 r., za który wypłacił wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy z powodu choroby, finansowanie ze środków pracodawcy za okresy orzeczonej niezdolności do pracy w danym roku kalendarzowym na podstawie art. 92 kodeksu pracy. Od 24.02.2019 r. do 30.04.2019 r. zasiłek chorobowy. Wśród złożonych ww. dokumentów ubezpieczeniowych (...) za maj 2019 r. brak dokumentu dotyczącego P. B., natomiast w dokumencie rozliczeniowym za ten miesiąc płatnik wykazał zerową podstawę wymiaru składek.

Wyjaśnienia i dokumentacje w sprawie złożył płatnik składek A. B. (...) S.C. I. B., A. B. oraz osobę upoważnioną do reprezentowania spółki (...) – księgową.

Z informacji uzyskanych w trakcie postępowania kontrolnego wynika, że P. B. jest zatrudniona jako pracownik od 25.10.2018 r. do chwili obecnej.

Umowa o pracę z P. B. została zawarta 25.10.2018 r. na czas określony od 25.10.2018 r. do 31.12.2020 r. w pełnym wymiarze czasu pracy, z wynagrodzeniem za pracę w kwocie 6500,00 zł na stanowisku pracy „asystent dyrektora”. Miejsce wykonywania pracy wskazane w umowie o pracę to siedziba firmy – ul. (...) w Ł., dzień rozpoczęcia pracy 25.10.2018 r. W imieniu pracodawcy umowę podpisała B. B. (1), wówczas (...) S.C. (do 31.12.2018 r.) Od 01.01.2019 r. wykreślenie wpisu w (...) dotyczącego działalności gospodarczej prowadzonej przez B. B. (1) w formie spółki cywilnej. Spółka (...) S.C. to firma rodzinna. Organ rentowy wskazał, że P. B. jest córką właścicieli firmy (...) oraz wnuczką B. B. (1). W firmie są prowadzone listy obecności, pracę rejestrują również kamery i (...) samochodów służbowych. Według uzyskanych wyjaśnień, rekrutacja na stanowisko pracy „asystent dyrektora” została przeprowadzona poprzez ogłoszenia w gazecie, Internet – kwalifikacja związana z wykształceniem, znajomością obcego języka. Stanowisko pracy „asystent dyrektora” stworzono, bo następował dynamiczny rozwój firmy oraz istniały potrzeby organizacyjne i personalne. Zmiany w zarządzie Spółki: przejście A. B. zatrudnionego jako dyrektora na miejsce współwłaściciela za B. B. (1) – spowodowały natychmiastową potrzebę zatrudnienia osoby zaufanej i z odpowiednimi kwalifikacjami, pragnącej dalej rozwijać firmę. Z zapisów umowy o pracę wynika, że P. B. została zatrudniona na stanowisko „asystent dyrektora”, podczas gdy podane informacje wskazują również, że P. B. została zatrudniona na stanowisko, które miało zastąpić dotychczasowe stanowisko dyrektora oraz byłej asystentki bez znajomości języka obcego, jak również handlowca. Powyższe wyjaśnienia zdaniem organu rentowego budzą wątpliwości. Według zapisów w (...) A. B. został zgłoszony jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w ramach spółki cywilnej od 01.09.2018 r. (zaś do 31.08.2018 r. był pracownikiem spółki (...)), zaś B. B. (1) wykreśliła wpis od 01.01.2019 r. dotyczący działalności gospodarczej prowadzonej w spółce cywilnej. Kolejny współnik I. B. na datę zatrudnienia P. B. – niezdolna do wykonywania działalności z powodu choroby (długotrwałe zwolnienie lekarskie od 17.10.2018 r. do 20.03.2019 r.)

P. B. została zatrudniona od 25.10.2018 r. Brak jest dokładnej informacji dotyczących nadzorowania pracy P. B.. W kwestii spraw techniczno-produkcyjnych i terminów realizacji zamówień – pracę P. B. nadzorował dyrektor A. B., a jednocześnie P. B. przejęła obowiązki byłego dyrektora A. B. zatrudnionego na podstawie umowy o pracę (do 31.08.2018 r.)

Pracę P. B. nadzorowali inni pracownicy. Wynagrodzenie umówione dla P. B. w kwocie 6500 zł jest wyższe od wynagrodzeń innych pracowników. Według złożonych wyjaśnień powodem ustalenia wynagrodzenia na wskazanym poziomie było to, że P. B. jako pracownik wyższego szczebla, znająca języki obce, posiadająca doświadczenie musi otrzymywać wynagrodzenie o 20-30% wyższe od wynagrodzeń pracowników średniego szczebla i produkcyjnych. Organ rentowy wskazał, że wątpliwości budzi oświadczenie P. B. w dacie zatrudnienia, w którym wyjaśnia powody ustalenia wynagrodzenia za pracę. Nie wiadomo do kogo było adresowane oświadczenie. W oświadczeniu P. B. uzasadnia wysokość swojego wynagrodzenia za pracę – kosztami utrzymania, wyżywienia, leczenia, kształcenia, użytkowania samochodu. W oświadczeniu podała również, że mieszka z rodzicami (partycypuje w kosztach utrzymania m.in. czynszu, opłacie za wodę i ścieki). Niezależnie od celu złożenia wskazanego oświadczenia, informacje w nim są sprzeczne z informacjami podanymi przez A. B., z których wynika, że wnioskodawczyni mieszka z narzeczonym pod innym adresem. Organ rentowy wskazał, iż płatnik składek podał, że wnioskodawczyni biegle zna język angielski i komunikatywnie język niemiecki. Organ rentowy wskazał, że nie jest to zgodne z informacjami, które podała P. B. w kwestionariuszu osobowym z 25.10.2018 r. wpisując w zakresie uprawnienia/umiejętności: „znajomość języka angielskiego – średnie”.

Zakres obowiązków P. B. został sporządzony w formie pisemnej. Według wyjaśnień P. B. wykonywała pracę polegającą na kontaktach z klientami krajowymi i zagranicznymi, uczestniczyła w targach branżowych, odbywała wizyty biznesowe u kontrahentów oraz negocjacje handlowe z dostawcami. Jako pracownik wynegocjowała obniżenie cen na produkty i dłuższe terminy płatności podczas negocjacji handlowych z kontrahentami oraz na targach branżowych. Do jej obowiązków należało także przygotowanie ofert z próbkami i wysyłanie do klientów, dostarczanie i odbieranie należności przeterminowanych do klientów. Nie przedstawiono organowi rentowemu na potwierdzenie wykonanej pracy przez P. B. w ramach czynności wynikających z zakresu obowiązków oraz wskazanych w wyjaśnieniach złożonych przez płatnika. Organ rentowy wskazał, iż z ewidencjonowanych w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS wynika, że w okresie od 25.10.2018 r. P. B. nie posiadała przebiegu ubezpieczenia, który mógłby wskazywać na doświadczenie zawodowe. P. B. posiada wykształcenie średnie. Aktualnie jest studentką. W kwestionariuszu osobowym podała, że w 2018 r. ukończyła szkołę średnią oraz w 2018 r. rozpoczęła studia na wydziale zarządzania (I rok studiów). Brak informacji na temat pogodzenia pracy w pełnym wymiarze ze studiami. Zgodnie z zapisami umowy o pracę wykonywała pracę w siedzibie firmy i pracowała na pełen etat. Płatnik składek wskazał, iż pracownicy zatrudnieni w biurze pracują w systemie 8 godzinnym od 8 do 16, natomiast godziny pracy P. B. są dostosowane do wymagań klientów. W rocznych kartach ewidencji czasu pracy P. B. opatrzone zapisem „P. B. studentka – nienormowany dzień pracy”. Na listach obecności są godziny pracy P. B. w poszczególnych dniach z okresu zatrudnienia (7 – 15, 9 – 17, 10 – 18, 11 – 19 lub 12 -20. Z wyjaśnień wynika, że w dniach 21 – 24.11.2018 r. P. B. uczestniczyła w targach branżowych w N.. Podczas długotrwałej nieobecności P. B. w pracy, nikt inny nie został zatrudniony na stanowisku „asystent dyrektora”. Według uzyskanych przez organ podczas kontroli wyjaśnień – nie było takiej potrzeby, gdyż obowiązki P. B. przejęli inni pracownicy firmy. Powierzone P. B. obowiązki podzielone zostały na pozostałych pracowników, którzy pracują za mniejsze wynagrodzenia oraz na właściciela Spółki, którzy czynności te wykonują w ramach własnej działalności gospodarczej.

Biorąc powyższe pod uwagę Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że w przedmiotowej sprawie świadczenie pracy w ramach umowy o pracę nie miało miejsca, a zgodnym zamiarem i wolą stron, zawartej umowy, było jedynie nadanie jej nazwy "umowa o pracę". Sporządzone zaś dokumenty związane ze stosunkiem pracy miały tą formę umowy uzasadniać. Świadczy o tym zgromadzona w sprawie dokumentacja, jak również złożone wyjaśnienia. W ocenie II Inspektoratu takie działanie świadczy o tym, że nie istniała rzeczywista potrzeba gospodarcza utworzenia stanowiska „asystent dyrektora”. Według informacji podanych przez płatnika – pracownicy wykorzystują samochody firmowe do kontaktu z klientami – P. B. samochód marki R., pozostałe osoby samochód S. oraz M.. Jako dowody

wykonywania pracy przez P. B. przedłożono dokumenty: polecenie wyjazdu służbowego na targi branżowe w N. na okres 21.11.2018 r. – 24.11.2018 r. Podano, że w targach uczestniczyła P. B. oraz drugi pracownik firmy. Przedstawiono fakturę za wynajęcie pokoi z ilością dni pobytu. Płatnik Składek przedłożył również dokumentację kadrowo-płacową dotyczącą P. B. w tym: umowę o pracę, zakres obowiązków, kwestionariusz osobowy, skierowanie na badania lekarskie, orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do podjęcia pracy na umówionym stanowisku pracy, kartę szkolenia wstępnego w dziedzinie BHP, oświadczenia pracownicze ewidencje czasu pracy, listy płac, dowody wypłaty, wynagrodzenia, przelewy do banku, dokumentację podatkową. Informacje podane przez płatnika wskazują, że kondycja finansowa firmy pozwalała na zatrudnienie nowego pracownika. Od wynagrodzeń pracownika został odprowadzony podatek do Urzędu Skarbowego. W ocenie ZUS stanowisko pracy „asystent dyrektora utworzono jedynie w celu zatrudnienia i zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych jako pracownika P. B.. Powyższe działanie podjęto nie dla wykonywania pracy na podstawie umowy o pracę, ale z zamiarem uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych przysługujących osobie o statusie pracownika i od wysokiej podstawy wymiaru.

W świetle powyższego Oddział stwierdził, że płatnik składek i ubezpieczona byli zainteresowani stworzeniem w ten sposób możliwości ochrony ubezpieczeniowej z przeniesieniem wypłaty na FUS kosztem innych osób ubezpieczonych.

Zdaniem Oddziału w przedmiotowej sprawie świadczenie pracy nie miało miejsca pomimo zawarcia umowy o pracę. Oznacza to, że umowa o pracę została zawarta dla pozorów, a zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych miało charakter fikcyjny w rozumieniu art. 83 § 1 Kodeksu cywilnego w związku z art. 300 Kodeksu pracy.

/ decyzja k. 7 – 14 akt ZUS/

Odwołanie od powyższej decyzji w dniu 16 lipca 2019 r. wniósł płatnik składek (...) s.c. I. B., A. B. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika. Płatnik składek zaskarżył w/w decyzję w całości. Zaskarżonej decyzji zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 83 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. A ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 300 k.p. poprzez ich błędną wykładnię polegającą na nieprawidłowym ustaleniu, że P. B. jako pracownik u płatnika składek nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu, wypadkowemu od 25 października 2018 r., podczas gdy zostały spełnione wszelkie przesłanki objęcia jej w/w ubezpieczeniem. Ponadto pełnomocnik wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i stwierdzenie, że P. B. jako pracownik u płatnika składek (...) s.c. I. B., A. B. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od 25 października 2018 r. Ponadto wniosła o zasądzenie od ZUS na rzecz (...) s.c. I. B., A. B. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. Ponadto wniosła o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów załączonych do przedmiotowego odwołania na okoliczności wskazane w uzasadnieniu odwołania oraz dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków L. C., K. M. (1), W. F. oraz dopuszczenie dowodu z zeznań strony postępowania A. B. oraz I. B. prowadzących działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej (...) s.c. W uzasadnieniu pełnomocnik skarżącej wskazał, iż ZUS bezzasadnie uznał za budzące wątpliwości wyjaśnienia płatnika składek, iż stanowisko pracy „asystent dyrektora” zostało stworzone, ponieważ nastąpił dynamiczny rozwój firmy oraz istniały potrzeby organizacyjne i personalne. Przejście A. B. zatrudnionego jako dyrektora na miejsce współwłaściciela za B. B. (1) spowodowały natychmiastową potrzebę zatrudnienia osoby zaufanej i z odpowiednimi kwalifikacjami, pragnącej rozwijać firmę. Ponadto pełnomocnik wskazała, że fakt, iż A. B. został zgłoszony jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą w ramach spółki cywilnej począwszy od 1 września 2019 r., a do 31 sierpnia był pracownikiem spółki cywilnej (...), natomiast B. B. (1) dopiero od 1 stycznia 2019 r. została wykreślona z (...) jest jedynie konsekwencją wynikającą z przepisów kodeksu cywilnego, dotyczącego przeprowadzenia zmian w składzie osobowym spółki cywilnej, (...) spółka cywilna zachowała swój byt, najpierw do spółki musiał przystąpić trzeci wspólnik A. B., a następnie ze spółki mogła odejść B. B. (1). Bowiemy wyjście B. B. (1) ze spółki, w której uczestniczy łącznie dwóch wspólników (B. B. (1) i I. B.) spowodowałoby automatyczne rozwiązania spółki cywilnej, która do swojego bytu musi mieć co najmniej dwóch wspólników (art. 860 k.c.) Ponadto pełnomocnik wskazała że bezpośrednim przełożonym P. B. jest A. B. i to on bezpośrednio nadzoruje prace pracownika. Natomiast ze względu na zakres obowiązków P. B., pracownicy odpowiedzialni za poszczególne części firmy koordynowali niektóre obowiązki P. B.. Ponadto wskazano, iż do zakresu obowiązków P. B. należały kontakty z klientami krajowymi i zagranicznymi, przygotowywanie się i

uczestnictwo w targach branżowych, wizyty branżowe, negocjacje handlowe z dostawcami, odbieranie należności przeterminowanych od klientów, prowadzenie działań marketingowych polegających na przygotowywaniu ofert z próbkami i wysyłanie do klientów; dostarczanie i odbiór dokumentów wewnętrznych (...) do biura PLUS. P. B. w szczególności przejęła część obowiązków, które należały do zatrudnionego na podstawie umowy o pracę A. B. tj. kontakty z klientami krajowymi, uczestnictwo w targach branżowych, negocjacje handlowe z dostawcami. Ponadto P. B. wykonuje obowiązki, które poprzednio należały do asystentki, która w związku z brakiem znajomości języków nie uczestniczyła w negocjacjach i kontaktach z klientami zagranicznymi oraz pracownika na stanowisku specjalisty ds. sprzedaży. P. B. zajmuje stanowisko wyższego szczebla, zna języki obce, co w swojej pracy wykorzystuje prowadząc negocjacje z zagranicznymi klientami, otrzymuje wynagrodzenie o 20-30 % wyższe od wynagrodzeń pracowników średniego szczebla. Ponadto pełnomocnik wskazała, iż ocena znajomości języka jest subiektywna i wyjaśnienia A. B. w postępowaniu kontrolnym ZUS nie stanowią rozbieżności z informacją zawartą w kwestionariuszu osobowym P. B.. Ponadto pełnomocnik zwróciła uwagę na to iż P. B. studiuje niestacjonarnie w (...) Akademii (...) na kierunku zarządzanie, co daje jej możliwość podjęcia pracy w pełnym wymiarze. Ponadto zakwestionowała również twierdzenie ZUS iż stanowisko „asystentki dyrektora” zostało utworzone fikcyjnie oraz, że nie istniała rzeczywista potrzeba gospodarcza utworzenia w/w stanowiska. Odejście jednego ze współników oraz konieczność ograniczenia obowiązków A. B. i powierzenia ich zaufanej osobie, spowodowało konieczność zatrudniania pracownika. Dodatkowo pełnomocnik podniosła, iż niezdolność do pracy P. B. miała charakter tymczasowy, począwszy od 8 maja 2019 r. P. B. wróciła ze zwolnienia lekarskiego i wykonuje obowiązki pracownicze. Mając powyższe na uwadze, pełnomocnik wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i stwierdzenie, że P. B. podlega ubezpieczeniom społecznym.

/ odwołanie k. 3 - 10 /

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc argumentację tożsamą jak w zaskarżonej decyzji.

/ odpowiedź na odwołanie k. 21-22/

Na rozprawie w dniu 8 lipca 2020 r. pełnomocnik odwołującego poparł odwołanie, P. B. poparła odwołanie. Pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/stanowiska procesowe stron protokół z rozprawy z dnia 8 lipca 2020 r. 00:01:26 – 00:04:00/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

P. B. jest studentką studiów niestacjonarnych na kierunku zarządzanie studia I stopnia w (...) Akademii (...) w Ł. od dnia 01.10.2018 r. Planowany termin ukończenia studiów 30.09.2021 r. Wnioskodawczyni posiada prawo jazdy.

/zaświadczenie nr 683/18/19 k.12, kwestionariusz osobowy k.1 akt osobowych/

Wnioskodawczyni zmieniła nazwisko z B. na nazwisko B..

/decyzja o zmianie nazwiska k.13 - 14/

A. B. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie produkcji pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych pod firmą Firma Produkcjyno-Handlowa (...) współnik spółki cywilnej.

I. B. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie produkcji pozostałych wyrobów z tworzyw sztucznych pod firmą Firma Produkcjyno-Handlowa (...) współnik spółki cywilnej.

/wypisy z (...) k.15 -16 k. 17 - 18 /

Firma zajmuje się produkcją etykiet, plomb, dodatków do odzieży, metek. Nowością jest ekoskóra. Obecnie na targach firma zgłosiła się na najlepsze produkty. Firma robi lniane sznurki i stawia na ekologię. Firmę założyła mama I. B. i babcia ubezpieczonej B. B. (1).

/informacyjne wyjaśnienia wnioskodawczyni 00:08:14 – 00:47:36 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k. 116/

Firma istnieje od 1998 r. A. B. został zatrudniony z początku jako dyrektor i zajmował się produkcją, zakupem maszyn. Na początku pensja wnioskodawcy wynosiła 3800,00 zł a do września pensja wzrosła do 6000,00 zł. Ubezpieczony wiedział, iż B. B. (1) rezygnuje z pracy, w związku z czym musi przejąć jej obowiązki. Ubezpieczony potrzebował pracownika.

/informacyjne wyjaśnienia A. B. 00:47:36 – 01:17:21 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k.116/

Wnioskodawczyni została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych w dniu 25.10.2018 r.

/ (...) P (...) k.3 akt osobowych A/

Wnioskodawczyni otrzymała zaświadczenie lekarskie w dniu 25.10.2018 r. wobec braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku asystent dyrektora.

/orzeczenie lekarskie (...) k.2 akt osobowych A/

Ubezpieczona zawarła umowę w dniu 25.10.2018 r. z B. B. (1) właścicielem firmy (...) s.c. na czas określony od 25.10.2018 r. do 31.12.2020 r. na pełen etat za wynagrodzeniem 6500,00 zł na stanowisku asystent dyrektora w miejscu siedziba firmy (...) w Ł..

/umowa o pracę k.1 akt osobowych B/

P. B. zobowiązała się do zachowania tajemnic Firmy Produkcyjno-Handlowej (...).

/oświadczenie k.2 akt osobowych B/

W dniu 31.10.2018 r. P. B. odbyła szkolenie BHP.

/karta szkolenia wstępnego BHP k. 4 akt osobowych B/

Zakres obowiązków ubezpieczonej obejmował: przygotowywanie dokumentów firmy opisywanie i dostarczanie księgowej w Biurze (...), uczestnictwo w targach branżowych, uczestnictwo w negocjacjach handlowych z dostawcami surowców, kontakt bezpośredni z klientami lub telefoniczny, przyjmowanie zamówień i dostarczanie towaru do klientów, akceptacja i koordynacja projektów dla klientów, odbieranie należności od nierzetelnych kontrahentów, prowadzenie korespondencji z klientami zagranicznymi, wykonywanie wszystkich poleceń wydawanych przez właścicieli firmy.

/zakres obowiązków k.6 akt osobowych B/

P. B. oświadczyła, iż ustalenie jej wynagrodzenia nastąpiło po głębokiej analizie jej kosztów utrzymania. Mimo iż mieszka z rodzicami dokłada się do czynszu, wody i odprowadzanych ścieków. Sama pokrywa z wynagrodzenia koszty użytkowania auta, studia, rehabilitacje. W celu dalszego kształcenia się pokrywa koszty korepetycji z angielskiego i niemieckiego. Ponosi wysoki koszty zakupów leków i wyżywienia oraz leczenia dermatologicznego, gastrologicznego, ortopedycznego i stomatologicznego.

/oświadczenie k.7 akt osobowych B/

W dniu 6.05.2019 r. ubezpieczona otrzymała orzeczenie lekarskie, w którym stwierdzono, że jest zdolna do wykonywania pracy na stanowisku asystent dyrektora.

/orzeczenie lekarskie nr (...)/

W dniu 25.10.2018 r. ubezpieczona oświadczyła, iż zapoznała się z treścią przepisów o równym traktowaniu w zatrudnieniu.

/oświadczenie k.10 akt osobowych B/

Ubezpieczona oświadczyła, iż została poinformowana o ryzyku zawodowym występującym na zajmowanym stanowisku, a także o szkodliwych czynnikach i ich stężeniach występujących w środowisku pracy oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami.

/oświadczenie k.11/

P. B. podpisywała listy obecności za okres od 25 października 2018 r. do stycznia 2019 r., od maja 2019 do stycznia 2020. Najczęściej pracowała w godzinach 8 – 16, 7 – 15, 9 – 17. W od 6 lutego, przez marzec i kwiecień 2019 r. przebywała na zwolnieniu

/listy obecności w kopercie k. 96/

Ubezpieczona otrzymała polecenie wyjazdu służbowego na czas od 19.11. do 22.11. 2019 r. w celu uczestnictwa w targach branżowych.

/polecenie wyjazdu służbowego w kopercie k.96/

Płatnik utworzył i zgromadził dokumentację pracowniczą dotyczącą ubezpieczonej, w której m.in. znalazły się następujące dokumenty: umowa o pracę, aneks do umowy o pracę, zakres obowiązków pracownika, orzeczenie lekarskie, kartę szkolenia wstępnego w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy, listy płac.

/dokumentacja w aktach osobowych załączonych do akt, dokumentacja w aktach osobowych listy obecności k. 96/

Ubezpieczona posiada problemy gastrologiczne od dzieciństwa, ma nadżerki na żołądku. D. leczy się na trądzik. O. zaczęła leczyć się na kolana, gdy zaczęła dźwigać paczki. Bierze leki przeciwbólowe.

/informacyjne wyjaśnienia wnioskodawczyni 00:08:14 – 00:47:36 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k. 116, dokumentacja medyczna (...) k.223 - 246/

Do obowiązków P. B. należało jeżdżenie do klientów i przedstawianie im ofert, wyjazdy na spotkania z kontrahentami, wyjazdy na targi. Obecnie świadczy pracę. W przyszłości wnioskodawczyni chciałaby przejąć firmę po rodzicach. Ubezpieczona wykonuje również prace na maszynie komputerowej, klisze. Ubezpieczona przejmuje spotkania ojca A. B., jeśli nie ma innego pracownika. Ponadto zajmuje się zamówieniami, kontrolą jakości. Gdy firma wysyła paczki, pracownicy sprawdzają każdy towar. Ubezpieczona dojeżdża do klientów samochodami dostawczymi. W listopadzie 2018 r. ubezpieczona miała wypadek, ktoś wjechał w tylną oś auta i paleta z papierem wyrwała drzwi. Na targach ubezpieczona była z L. C., K. M. (1) i I. B..

/informacyjne wyjaśnienia ubezpieczonej 00:08:14 – 00:47:36 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k. 116 wraz z zeznaniem potwierdzającym informacyjne wyjaśnienia 00:31:06 – 00:33:21 protokół rozprawy z dnia 8 lipca 2020 r. płyta CD k. 221, dokumentacja medyczna (...) k.223 – 246, zeznania świadka K. M. (2) 01:41:22 – 01:53:14 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k.116/\

Wnioskodawczyni trafiła w dniach 15/07/2019 r. do 18/07/2019 r. do Szpitala (...) w Ł. z rozpoznaniem zapaleniem błony śluzowej żołądka.

/karta informacyjna leczenia szpitalnego k.185, zaświadczenie NFZ k.197/

Wnioskodawczyni miała kolizję z autobusem mpk.

/informacyjne wyjaśnienia ubezpieczonej 00:08:14 – 00:47:36 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k. 116 wraz z zeznaniem potwierdzającym informacyjne wyjaśnienia 00:31:06 – 00:33:21 protokół rozprawy z dnia 8 lipca 2020 r. płyta CD k. 221, zeznania świadka W. F. 01:31:37 – 01:41:22 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k.116/

Była na szkoleniu odnośnie w/w maszyny z W. P. obsługiwać pracę na maszynie. Na szkolenie jechali oddzielnymi samochodami.

/informacyjne wyjaśnienia ubezpieczonej 00:08:14 – 00:47:36 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k. 116 wraz z zeznaniem potwierdzającym informacyjne wyjaśnienia 00:31:06 – 00:33:21 protokół rozprawy z dnia 8 lipca 2020 r. płyta CD k. 221, zeznania świadka W. F. 01:31:37 – 01:41:22 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k.116/

Pracownicy posiadają firmowe samochody.

/informacyjne wyjaśnienia A. B. 00:47:36 – 01:17:21 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k.116 wraz z zeznaniem potwierdzającym informacyjne wyjaśnienia 00:31:06 – 00:33:21 protokół rozprawy z dnia 8 lipca 2020 r. płyta CD k. 221/

Wnioskodawczyni posiada samochód służbowy marki r. megan.

/informacyjne wyjaśnienia ubezpieczonej 00:08:14 – 00:47:36 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k. 116 wraz z zeznaniem potwierdzającym informacyjne wyjaśnienia 00:31:06 – 00:33:21 protokół rozprawy z dnia 8 lipca 2020 r. płyta CD k. 221/

Wnioskodawczyni może poruszać się wszystkimi samochodami, zeznania świadka W. F. 01:31:37 – 01:41:22 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k.116/

/informacyjne wyjaśnienia ubezpieczonej 00:08:14 – 00:47:36 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k. 116 wraz z zeznaniem potwierdzającym informacyjne wyjaśnienia 00:31:06 – 00:33:21 protokół rozprawy z dnia 8 lipca 2020 r. płyta CD k. 221/

Każdy musi pracować 8 godzin. Na liście każdy wpisuje godzinę przyścia i wyjścia.

/informacyjne wyjaśnienia A. B. 00:47:36 – 01:17:21 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k.116 wraz z zeznaniem potwierdzającym informacyjne wyjaśnienia 00:31:06 – 00:33:21 protokół rozprawy z dnia 8 lipca 2020 r. płyta CD k. 221, /zeznania świadka L. C. 01:19:23 – 01:31:37 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k.116 /

Ubezpieczona uczestniczyła w spotkaniach dot. negocjacji z dyrektorem firmy (...). P. B. ma kontakt z klientami, jeździ do swoich klientów, robi wysyłki. Negocjacje w D. były z właścicielami firmy (...). P. B. współpracowała także z firmą (...).

/informacyjne wyjaśnienia ubezpieczonej 00:08:14 – 00:47:36 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k. 116, informacyjne wyjaśnienia A. B. 00:47:36 – 01:17:21 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k.116 wraz z zeznaniem potwierdzającym informacyjne wyjaśnienia 00:31:06 – 00:33:21 protokół rozprawy z dnia 8 lipca 2020 r. płyta CD k. 221/

L. C. jest zatrudniona w firmie od 2015 r. jako przedstawiciel handlowy. Otrzymuje wynagrodzenie w wysokości 4500,00 zł. Jej wynagrodzenie jej prowizyjne.

/zeznania świadka L. C. 01:19:23 – 01:31:37 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k.116/

W. F. pracuje w firmie płatnika składek od ok. 5 – 6 la jako kierowca, mechanik maszyn.

/zeznania świadka W. F. 01:31:37 – 01:41:22 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k.116/

K. M. (2) pracuje w firmie płatnika składek od 1,5 roku. Znalazła ogłoszenie o pracę w Internecie. K. M. (2) otrzymuje polecenia od dyrektora. Kiedy K. M. (2) przebywa na zwolnieniu lekarskim, ubezpieczona przejmuje jej obowiązki.

/zeznania świadka K. M. (2) 01:41:22 – 01:53:14 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k.116/

W. F. pracuje w firmie na pół etatu otrzymuje wynagrodzenie brutto w wysokości od 1050,00 zł brutto do 1325,00 zł brutto

/listy płac k.121/

A. K. pracująca na pełen etat na stanowisku pomoc przy produkcji otrzymała wynagrodzenie w styczniu 2018 – 2800 zł brutto.

/listy płac k.122/

K. F. pracująca na pełen etat jako koordynator produkcji otrzymała wynagrodzenie brutto w okresie od stycznia 2018 do lipca 2018 r. od 1050,00 zł do 3000,00 zł.

/listy płac k.123/

A. B. pracujący na cały etat jako dyrektor ds. produkcji w okresie od stycznia 2018 r. do sierpnia 2018 r. otrzymał najwyższe wynagrodzenie w wysokości 5500 zł brutto.

/listy płac k.124/

B. R. pracująca na pół etatu jako pomoc przy produkcji otrzymywała wynagrodzenie brutto od stycznia 2018 r. do lutego 2020 r. od 1050,00 zł do 2600,00 zł.

/listy płac k.130/

P. B. pracująca na cały etat jako asystent dyrektora otrzymywała wynagrodzenie brutto za okres od 25 października 2019 r. do lutego 2020 r. w wysokości 6500 zł.

/listy płac k.133/

K. M. (1) pracująca na cały etat jako koordynator ds. produkcji, otrzymywała wynagrodzenie brutto za okres od lipca 2018 r. od 2800,00 zł brutto do 3500,00 zł brutto.

/listy płac k.137/

L. C. pracująca na cały etat jako przedstawiciel handlowy otrzymywała wynagrodzenie brutto za okres od stycznia 2018 do lutego 2020 r. od 2654,95 zł do 6561,00 zł.

/listy płac k.139/

M. B. obsługuje firmę jako księgowa od 2014 r. P. B. została zatrudniona w 2018 r. za współpracę, która odeszła. Wnioskodawczyni współpracowała z księgową, przygotowywała dokumenty, wyjaśniała problemy z kontrahentami. Na podstawie sporządzonej przez P. B. dokumentacji, M. B. sporządzała dokumenty do ZUS. P. B. przywoziła dokumenty do firmy na koniec miesiąca. Współpraca księgowej z P. B. trwała od 2018 r. do 2020 r. Obecnie M. B. współpracuje z I. B. i A. B..

/zeznania świadka M. B. 00:04:31 – 00:11:27 protokół rozprawy z dnia 8 lipca 2020 r. płyta k. 221/

P. B. wysyłała i odpowiadała na wiadomości e-mail klientów.

/wiadomości e-mail k.141 – 147/

Ubezpieczona kontynuuje studia na (...) Akademii (...) w roku akademickim 2019/2020.

/zaświadczenie nr 703/19/20, informacyjne wyjaśnienia ubezpieczonej wraz z zeznaniem potwierdzającym informacyjne wyjaśnienia 00:31:06 – 00:33:21 protokół rozprawy z dnia 8 lipca 2020 r. płyta CD k. 221/

P. B. przyjeżdżała do R. F. po odbiór towaru i kontaktowała się z nim telefonicznie w celu złożenia zamówienia.

/zeznania świadka R. F. 00:11:27 – 00:16:45 protokół z rozprawy z dnia 8 lipca 2020 r. płyta CD k.221/

Ponadto ubezpieczona kontaktowała się z pracownikiem J. – M. G. w sprawie zamówień samochodów. M. G. zajmuje się polecaniem samochodów. Ostatni kontakt z ubezpieczoną wnioskodawcą miał 2-3 miesiące temu. Zamówienie trwa około 3 miesięcy. P. B. zna się na motoryzacji.

/zeznania świadka M. G. 00:16:45 – 00:23:38 protokół rozprawy z dnia 8 lipca 2020 r. płyta CD k.221/

P. B. odbiera zlecenia od firmy (...) dwa razy w tygodniu albo codziennie. Najczęściej przyjeżdżała po odbiór towaru sama.

/zeznania świadka K. P. 00:23:38 – 00:29:13 protokół rozprawy z dnia 8 lipca 2020 r. płyta CD k.221/

Obecnie spółka ulega przekształceniu w spółkę z.o.o. i wszyscy pracownicy muszą przejść do nowej spółki stąd na chwilę obecną P. B. nie jest zatrudniona. Natomiast po przekształceniu zostanie znów zatrudniona.

/informacyjne wyjaśnienia A. B. 00:47:36 – 01:17:21 protokół rozprawy z dnia 3 marca 2020 r. płyta CD k.116 wraz z zeznaniem potwierdzającym informacyjne wyjaśnienia 00:31:06 – 00:33:21 protokół rozprawy z dnia 8 lipca 2020 r. płyta CD k. 221/

Powyzszych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach organu rentowego i załączonych do akt sprawy, których żadna ze stron nie kwestionowała a także w oparciu o zeznania ubezpieczonej i A. B., świadków L. C., W. F., K. M. (1), M. B., R. F., M. G., K. P.. Sąd uznał, iż zarówno zeznania świadków są spójne, konsekwentne, logiczne i znajdują potwierdzenie w dokumentach załączonych do akt. Z zeznań tych wynika wprost czym zajmowała się wnioskodawczyni w trakcie wykonywania pracy u płatnika. Nie budzą również zastrzeżeń Sądu okoliczności jakie legły u podstaw zatrudnienia P. B..

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r. poz. 300, z późn. zm.), obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym – podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Zgodnie z art. 9 ust. 4 w/w ustawy, osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1, 3 i 22, mające ustalone prawo do emerytury lub renty podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

W myśl art. 36 ust. 1 w/w ustawy, każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych.

Ustęp 2 stanowi, że obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych osób określonych w art. 6 ust. 1 pkt 1 (pracowników), należy do płatnika składek.

W myśl ustępu 11 w/w przepisu, każda osoba, w stosunku do której wygasł tytuł do ubezpieczeń społecznych, podlega wyrejestrowaniu z tych ubezpieczeń. Zgłoszenie wyrejestrowania płatnik składek jest zobowiązany złożyć w terminie 7 dni od daty zaistnienia tego faktu.

Zgodnie z treścią art. 17 ust. 1. składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe za ubezpieczonych, o których mowa w art. 16 ust. 1 (za pracowników), obliczają, rozliczają i przekazują co miesiąc do Zakładu w całości płatnicy składek.

W niniejszej sprawie organ rentowy podważał skuteczność umowy o pracę zawartej między ubezpieczoną a płatnikiem składek, wskazując na jej pozorny charakter.

Należy wskazać, że organ rentowy ma prawo do badania a także kwestionowania podstaw ubezpieczenia w tym umów o pracę, ponieważ rodzą one skutki w dziedzinie ubezpieczeń społecznych.

Jednak w takiej sytuacji to na organie rentowym spoczywa obowiązek udowodnienia pozorności umowy lub jej sprzeczności z zasadami współżycia społecznego, w myśl art. 6 k.c. Stanowisko takiej zajął także Sąd Najwyższy np. w wyroku z dnia 15 lutego 2007 r., I UK 269/06, OSNP 2008 nr 5-6, poz. 78 oraz w wyroku z dnia 24 sierpnia 2010 r. I UK 74/10, w którym stwierdził, iż:

„1. Na organie rentowym, który przyjął zgłoszenie do ubezpieczenia pracowniczego i nie kwestionował tytułu tego zgłoszenia oraz przyjmował składki, spoczywa ciężar dowodu, że strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli.

2. Podstawą ubezpieczenia społecznego jest rzeczywiste zatrudnienie, a nie sama umowa o pracę (art. 22 k.p., art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 ustawy z 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych). Umowa o pracę nie jest czynnością wyłącznie kauzalną, gdyż w zatrudnieniu pracowniczym chodzi o wykonywanie pracy. Brak pracy podważa umowę o pracę. Innymi słowy jej formalna strona, nawet połączona ze zgłoszeniem do ubezpieczenia społecznego, nie stanowi podstawy takiego ubezpieczenia.” (LEX nr 653664)

Zdaniem Sądu Okręgowego, organ rentowy w żaden sposób nie udowodnił, iż zakwestionowana przez niego umowa o pracę miała charakter pozorny, co zarzucał stronom umowy o pracę. Pełnomocnik reprezentujący ZUS nie zgłosił, w toku procesu, żadnych wniosków dowodowych, za pomocą których w sposób przekonujący wykazałby pozorność zawartej między stronami umowy.

Sąd ocenił zatem zasadność decyzji w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy, który okazał się wystarczający do wydania orzeczenia.

Wskazać należy, że ingerencja sądu w kierunku przejęcia od strony inicjatywy dowodowej mogłaby się spotkać ze skutecznie podniesionym przez drugą stronę słusznym zarzutem naruszenia zasady bezstronności. Faktem jest, że postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wiąże się z pewnymi odrębnościami również w tej sferze, jednakże Sąd nie może zastępować działaniem z urzędu strony procesowej tym bardziej wówczas, gdy jest ona reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego- por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 21 marca 2013 r. III AUa 1011/12 LEX nr 1298879.

Strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swoich twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu, co do tych okoliczności na niej spoczywał, a Sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów – por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 28 lutego 2013 r. I ACa 613/12 LEX nr 1294695.

Stosownie do treści art. 22 §1 kp, przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracownikemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

W przedmiotowej sprawie organ rentowy stanął na stanowisku, iż umowa o pracę z dnia 1 października 2018 r. zawarta między ubezpieczoną, a płatnikiem składek, jest nieważna, bowiem została zawarta dla pozor.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozor.

Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują, łącznie, następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozor, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozor, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, opubl. OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowane jako obejście prawa.

W sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa (wyrok SN z dnia 2 lipca 2008 roku, sygn. akt II UK 334/07, opubl. L.).

Sąd Okręgowy w Łodzi podziela również pogląd Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 25 stycznia 2005 roku, II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), w którym to SN stwierdza, iż stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

Nadto nadmienić należy, iż w niniejszej sprawie to na organie rentowym spoczywał ciężar dowodu, że strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli, a więc, że nie miały zamiaru wywołania żadnych skutków prawnych, gdyż pracownik nie podjął wykonywania pracy, a pracodawca świadczenia tego nie przyjmował. Z tych bowiem faktów organ rentowy wywodzi skutki prawne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007 roku, I UK 269/2006, LEX nr 328015).

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 (lex nr 590241), iż o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 43/10 (Lex nr 619658) można wyczytać, że umowa o pracę jest zawarta dla pozorów, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 ze zm.) wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowych oraz wypadkowego i chorobowego, to podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami i ewentualnie korzystania z przewidzianych nimi świadczeń nie jest obejściem prawa.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 sierpnia 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 74/10 (Lex numer 653664) stwierdzono zaś, że podstawą ubezpieczenia społecznego jest rzeczywiste zatrudnienie, a nie sama umowa o pracę (art. 22 k.p., art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 w/w ustawy). Umowa o pracę nie jest czynnością wyłącznie kauzalną, gdyż w zatrudnieniu pracowniczym chodzi o wykonywanie pracy. Brak pracy podważa sens istnienia umowy o pracę. Innymi słowy jej formalna strona, nawet połączona ze zgłoszeniem do ubezpieczenia społecznego, nie stanowi podstawy takiego ubezpieczenia.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że motywacja skłaniająca do zawarcia umowy o pracę nie ma znaczenia dla jej ważności przy tym wszak założeniu, że nastąpiło rzeczywiste jej świadczenia zgodnie z warunkami określonymi w art. 22 § 1 k.p. Tym samym nie można byłoby czynić odwołującemu zarzutów, że zawarł umowę o pracę jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych, pod tym wszakże warunkiem, że na podstawie kwestionowanej umowy realizowałby zatrudnienie o cechach pracowniczych.

Mając na uwadze dotychczas poczynione rozważania prawne należy podkreślić, że w realiach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy w celu dokonania kontroli prawidłowości zaskarżonej decyzji organu rentowego musiał zatem badać, czy pomiędzy ubezpieczonym a płatnikiem składek istotnie doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p.

W tej sytuacji do Sądu należało przeprowadzenie oceny, czy analizowany stosunek prawny nosił konstytutywne cechy stosunku pracy.

W tym celu Sąd zbadał, czy odwołująca się osobiście świadczyła pracę podporządkowaną pracodawcy (pod kierownictwem pracodawcy) w sposób ciągły, odpłatny, na rzecz i ryzyko pracodawcy. Dokonanie powyższego

ustalenia miało bowiem znaczenie dla objęcia wnioskodawczyni obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi: emerytalnym, rentowymi, chorobowym oraz wypadkowym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę.

Zdaniem Sądu analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że ubezpieczona na rzecz płatnika składek w spornym okresie wykonywała umówioną pracę. Przy wykonywaniu obowiązków była bezpośrednio podporządkowana płatnikowi składek. Zeznania stron oraz pozostały zebrany w sprawie materiał dowodowy w tym dowody z dokumentów zwłaszcza jednoznacznie wskazują, że ubezpieczona faktycznie wykonywała swoje obowiązki. Świadkowie potwierdzili zgodnie wymienione w wykazie pisemnym obowiązki wnioskodawczyni w ustalonym czasie pracy za co otrzymywała wynagrodzenie. Ponadto za cały okres wykonywania pracy ubezpieczona podpisywała listy obecności. To, że ubezpieczona jest spokrewniona z właścicielami firmy nie oznacza, iż została ona zatrudniona na fikcyjnej umowie o pracę. Z zeznań świadków i dokumentów jasno wynika, że właściciele firmy po odejściu B. B. (1) potrzebowali zaufanego pracownika do pełnienia czynności, które uprzednio wykonywał A. B..

W sprawie niniejszej zostały stwierdzone omówione powyżej elementy świadczące o tym, iż ubezpieczona wykonywała pracę na podstawie umowy o pracę i łączył ją z płatnikiem stosunek pracy. Wnioskodawczyni w spornym okresie od 25 października 2018 r. systematycznie wystawiała dokumenty księgowe, oferty, negocjowała z klientami, dokonywała zamówień i odbierała towar. Tym samym stała i osobiste wykonywanie pracy przez P. B. nie budzi zastrzeżeń.

Zostało też wykazane, co również jest składnikiem stosunku pracy, podporządkowanie wnioskodawczy poleceniom pracodawcy. Ustawodawca zastrzegł w przepisie art. 22 § 1 k.p., że pracownik wykonuje pracę pod kierownictwem pracodawcy, przy czym nie zdefiniował tej cechy zatrudnienia. W literaturze przedmiotu wyinterpretowano, że kierownictwo pracodawcy przejawia się w poleceniach, podporządkowaniu organizacyjnym oraz podporządkowaniu represywnym i dystrybucyjnym. Powyższe niewątpliwie miało miejsce na gruncie rozpatrywanego przypadku choć niewątpliwie wnioskodawczyni z racji posiadanych uprawnień niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej objętej profilem firmy płatnika, których ten bezspornie nie posiadał, w dużej mierze była samodzielna. Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na to, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdza, że płatnik składek kierował pracą ubezpieczonej, oczekiwał od pracownika obecności w biurze zapewniającej wykonywanie przez nią obowiązków w zakresie obsługi. Jest to istotne, jeżeli uwzględni się, że zatrudnienie pracownicze odwołuje się do staranności, a nie rezultatu. Zatrudnienie wnioskodawczyni było również ekonomicznie uzasadnione i oparte na rzeczywistej potrzebie pracodawcy wynikającej z warunków prowadzenia działalności. Bez istotnego udziału wnioskodawczyni działalność w ogóle nie mogłaby być wykonywaną.

Przyznanie rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę prowadzi do nieważności postanowień umownych, a podstawą jest naruszenie zasad współzycia społecznego, polegające na świadomym osiągnięciu korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu. Alimentacyjny charakter świadczeń z ubezpieczeń oraz zasada solidaryzmu wymagają, aby płaca, stanowiąca jednocześnie podstawę wymiaru składek, nie była ustalana ponad granicę płacy słusznej, sprawiedliwej i zapewniającej godziwe utrzymanie oraz żeby rażąco nie przewyższała wkładu pracy, a w konsekwencji, żeby składka nie przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej. (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 29 maja 2019 r. III AUa 898/18)

W ocenie Sądu nie można uznać, że wynagrodzenie P. B. było rażąco zawyżone. Na ubezpieczonej spoczywa wiele obowiązków, ponadto posiada ona umiejętności z zakresu prowadzenia negocjacji z zagranicznymi klientami, a mianowicie znajomość języka angielskiego i niemieckiego. W firmie (...) jako jedyna zajmuje się obsługą zagranicznych klientów. Ponadto odbiera towar, jeździ na targi branżowe. Jej wynagrodzenie musi być wyższe od wynagrodzenia innych pracowników pracujących np. jako pomoc na produkcji z uwagi na wykonywane przez nią obowiązki. Należy podkreślić, że jej wynagrodzenie jest adekwatne do posiadanych przez nią obowiązków i kwalifikacji.

Mając na uwadze wszystko powyższe, Sąd Okręgowy uznał, że strony były związane umową o pracę, gdyż sporny stosunek prawny nosił konstytutywne cechy umowy o pracę, wynikające z art. 22 § 1 k.p.

Natomiast z uzyskaniem przez P. B. statusu pracownika wiązał się skutek w postaci nabycia przez nią uprawnień do świadczeń ubezpieczenia społecznego. Skutek ten nie został wywołany działaniem niezgodnym z przepisami obowiązującego prawa, ale wynika z obowiązującego systemu prawnego. W ocenie Sądu, z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż umowa o pracę zawarta przez płatnika z P. B. była realizowana. P. B. wykonywała pracę na podstawie umowy o pracę, a płatnik składek pracę przyjmował. Podkreślić należy, że z żadnego z dowodów nie wynika, że zamiarem P. B. nie było świadczenie pracy, a jedynie stworzenie pozorów jej wykonywania, w celu uzyskania w przyszłości świadczeń z ubezpieczenia społecznego w postaci zasiłku chorobowego oraz zabezpieczenie się ubezpieczeniem z FUS. Fakt, że wnioskodawczyni przebywała na zwolnieniu lekarskim przez krótki okres czasu sam w sobie nie może stanowić podstawy uznania zatrudnienia za pozorne, jeżeli umowa o pracę jest faktycznie realizowana, a tak było w rozpatrywanej sprawie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

Orzekając w punkcie 2 sentencji wyroku, Sąd oparł się na art. 98 k.p.c., stosując wyrażoną w nim zasadę odpowiedzialności za wynik postępowania, i uznając, że odwołująca i zainteresowany płatnik wygrali niniejszą sprawę w całości, zasądził na ich rzecz od ZUS-u zwrot kosztów zastępstwa procesowego, których wysokość ustalono w kwotach po 180 zł zgodnie z w § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800)

J.K.